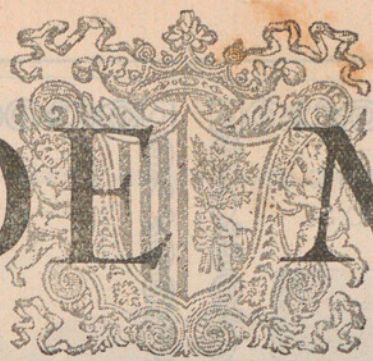


DIARI DE MATARÓ



Redacció i Administració: Barcelona, 13 - Telèfon 255 — ANY IX — DISSABTE 25 JULIOL 1931 — NUM. 2416 — Subscripció: Mataró, 2 ptes. mes. - Fora, 7'50 ptes. trim.

CONFITERIA

PASTISSERIA

"LA CONFIANÇA" DE JOSEP TORRENT

ESPECIALITAT EN ELS ENCÀRREGS — VINS — XAMPANYS — LICORS

SANT CRISTÓFOR, 2 (Plaça Xica)

Mataró

RESTAURANT DE L'ESTACIÓ

VIDUA NONELL

BON SERVEI EN TOT

MATARÓ

ZENITH

el rellotge de

Precisió astronòmica



EL VENEN LES BONES RELLOTGERIES

A MATARÓ CASA "ROURE"

IMPREMTA ○○○○○○

LLIBRERIA CATÒLICA

◆ **RAMON SALAS** ◆

SANTA MARIA, N.º 10

MATARÓ

✓ SERVEI D'AUTOMOBILS DE LUXE ✓
MARTÍ ENRIQUEZ ✓ Successor de Francesc Esgleas

Lloguer de cotxes coberts i descoberts.
Servei especial per a Casaments, Bateigs, Excursions, etc.

PTNTS DE PARADA: Davant l'Hostal de Montserrat - Telèfon 128 - Davant al Bar Canaletes - Telèfon 168

Domicili. - Wifredo, 15 - Telèfon 302

MATARÓ

MAGATZEMS DE CRISTALL, PORCEL·LANA I ISA

Jocs de cafè — Jocs de tocador — Coberts — Bateria de cuina — Làmpares
Especialitat en articles per a regal — Vendes a l'engròs i a la menuda

Vda. d'Antoni Martori

BARCELONA, 51 I 51 BIS - TELÈFON 178

MATARÓ

Pere Jaume Torrents

SASTRE - MODISTO

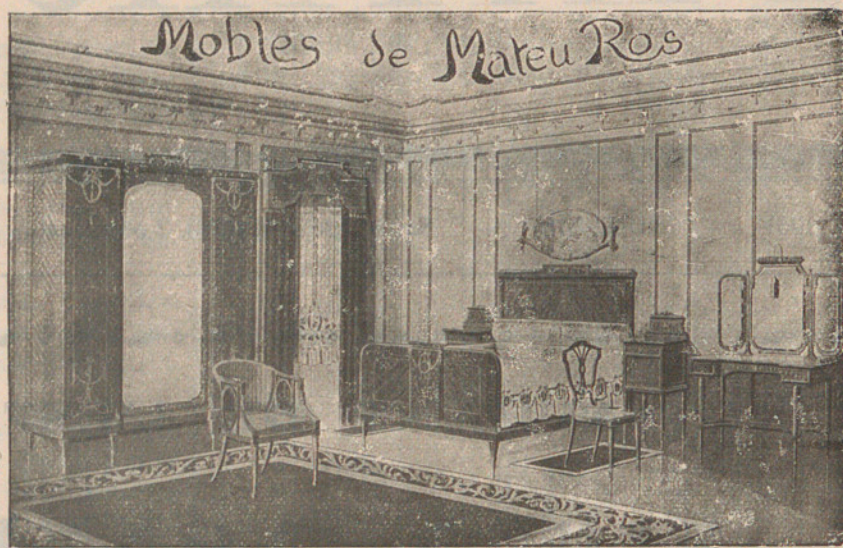
Riera, 40

MATARÓ

NUVIS si voleu trobar **Mobles** BONS, BONICS I BARATOS

no hi ha com la casa

Mateu Ros



Barcelona, 20 i 36

MATARO

Oriental **J**azz **O**rchestreine
(Els Verds)

Una de les més acreditades de Catalunya pel seu admirable conjunt, s'ofereix novament, amb un esplèndid repertori tant per ballables com per a concerts.

Representant:

Josep Casanovas i Rovira

Fermí Galan (abans Reial), 283

Mataró

SASTRERIA SERRAS

SASTRERIA SERRAS

SASTRERIA SERRAS

SASTRERIA SERRAS

SASTRERIA SERRAS

SASTRERIA SERRAS

SASTRERIA SERRAS

SASTRERIA SERRAS

SASTRERIA SERRAS

AGÈNCIA DE TRANSPORTS

Servei ràpid en auto camions

Joan Serra Cuadrada

Successor de E. Nogueras (a) Liru i de J. Boba

Servei especial combinat amb les més importants cases de Transports Marítims i Terrestres d'Espanya i Estranger responent de tota classe d'averies i substraccions.

Mataró

Sant Antoni, 51 - Teléf. 120

Barcelona

Tantarantana, 23 - Teléf. 19.913

"LA FLOR DE MAIG"

Productes alimenticis

JOAN BOSCH

Santa Maria, 11

MATARÓ

Plaça Constitució, 10



GRAN EXISTÈNCIA EN TOTA CLASSE DE LICORS I XAMPANYS
DEMANEU L'«EXTRA BOSCH»

Nostàlgies

Corren els anys i les diades tornen. A cada una que reviu, a l'home conscient li plau mirar entorn i dintre seu amb anhèl de rabejar-se amb la immutabilitat de tot allò que estima o d'aspirar la flaire subtilíssima de les cendres del record. En el fons, per tal de rejuvenir-se per contrast: per oblidar que mentre l'aigua i el cel són d'un blau tendre des de que el món és món; que l'alba vestidura del casal costaner és un encís ben fàcil de fer etern; que si el temps s'esmussa contra les pedres i sols assoleix fer-ne més preada la pàtina; en canvi la humana criatura, fràgil, maleable, s'ajup per l'esforç quotidià, es vincula per les urpades de la dolor i poc a poc li és més difícil desmentir el qualificatiu que li escriviren a la testa, d'antuvi quatre capriciosos i esparsos fils d'argent.

El solc sentimental que dintre cadascú marquen els anys que fugen, és del tot divers; altrament sovint en fem un urc de mantenir-lo íntim. Però l'ambient que emana de certes diades ens fa sentir més expansius i llavors ens trobem reunits, un punt astorats, puix que hi feia massa fosca a la cofurna de la nostra prolongada solitud.

Si ens apleguem per plorar som més comprensius, no parlem: meditem; qualsevol inici amical deixa un pòsit que perdura. Quan ens lliga i embriaga un ambient de festa, la fal·lacia vesteix oripells i a nosaltres ens plau fer-nos primaris perquè l'aire és saturat d'il·lusions efímeres i sols així podem abastar-les i gaudir-ne...

Vivim un època amb tara de transcendentalisme prematur, en la qual, en recordar les incoherències, l'exaltació de les nostres gestes juvenils, aquelles alegries per no res, les il·lusions que culminen en la conquesta d'un parell de balls gairebé arrabassats del programa d'una noia cobejada, els festeigs i petites intrigues de gall fatxada per incipient; ens semblen la negació del seny, el més ominós esclavatge al ridícul.

Més tard, quan som al punt del fruit assaonat; quan assolir una fugissera revifalla potencial ja implica un esforç de voluntat que mai, però, no ens modernitza i hom capeix totes les possibilitats i la magnífica desvergonya continguda en la joventut exuberant dels que l'envolten; llavors endevinem que si tots els humans fan el mateix, sords a les experiències alienes, és perquè les lleis del viure comporten aquesta etapa i no res no es perd a l'hora en què més juguem amb foc i menys ens dolem de les cremades.

A cap cartell de festa major no he vist un número reservat al vailet Amor, tot i que a l'estiu treballa sense treva. Corre viles i viletetes i arreu es fica on, en aparença, no el demanen. Recordeu; féu balanç de pretèrites actuacions per envelats i casinos. Us semblarà estrany tenir tan present cada afalac, en tant que no us adonareu de que tots tingueren la contrapartida més o menys punyent; sols per aquest contrast perduren anys les alegries.

Amor no vol dir sempre vincle però es confon amb l'atracció de sexes. Beneït aldarull de les sales de ball plenes; incomparable nota sensual i de color que són les robes llampants i tènues de les donzelles!... A llurs ulls els escua la llum artificial, tant com, al bat del sol, la rojor amb que els encén les galtes la fatiga.

A l'aire lliure i a les sales, entre ball i ball, floreixen les intrigues innocents, s'hi ofega el pudor empès per una gosadia encomanadissa, de bona mena. I la intriga hi topa amb

la intriga; la gosadia amb la gosadia o amb el seny a ultrança, àdhuc amb el càstig immediat; salten les guspines que són: el goig, el desencís, la recança, les petites dolors que no semblen de durada. I la música esclafeix a intervals la rialla i tothom dansa. L'espectacle, uniforme vist amb ulls banals, l'integren però vencedors i vençuts. Entre ball i ball, festa i festa, un any i un altre, les donzelles i els jovincels hi envel·leixen l'ànima, hi aprenen les artèries que els menaran al vincle.

Aprenentatge, cruel a la fi, que

manca als que el defugen. L'experiència l'adquirim per molts viaranys, però, al contacte amb aquesta humaníssima pedra de toc, esdevé més ampla, reposada, menys eixarreïda.

A vegades una d'aquestes expansions innocents us val un càstic inolvidable: jo sé d'algú que, ja fa molts anys, en una festa major de poble ignorat per la seva insignificança geogràfica, descobrí una flor de rar perfum. Era de nit i el cel pur com la consciència d'un albat. Mentre a l'era empordanesa la tenora jugava amb el delit dels dansaires, el nostre ho-

me es passà hores i hores segut prop de la noia amb la qual, per la conversa, descobria afinitats sentimentals úniques, quan ja ella li era vedada. Ell, per no trair l'íntima tragèdia, amb fingit estoïcisme feia i li oferia minúscul ocell de paper. I encara avui, aquests ocellons il·lusoriament vius en la ment de l'home, li duen o li allunyen a grat el perfum íntegre, incomparable, cruel, d'aquelles curtes hores viscudes.

A. Rosich Catalan

21-7-931.

La consciència

Conte absurd en un acte

Tres quarts de quinze. Carrer de Churruga avall. La suor amara el meu cos. El silenci plana arreu. Sols en passar per davant d'alguna casa es sent grinyolar un aparell de radi dolent. La calor es pot tallar. Sembla que jugui a cuit amb l'estació: com més m'hi acosto m'apar més lluny. El sol cau de pla i un senyor gras s'eixuga la suor amb un mocador de quadros blaus. Si fos al camp diria que se sent el monòton cant de les cigales. Però sóc a Mataró i només puc dir que es sentia el monòton cant d'un pianet. Passa, bronzent un automòbil, i arribo a l'estació.

L'estació és plena. He pres bitllet per Barcelona. Surto fora. He trobat un amic:

—Hola.
—Hola.

Torna el silenci. Les paraules han retronyat com un sacrilegi. Tothom fa cara de mandra. Aquell senyor del recó té son. En el tren dormirà. El mar també té mandra i amb prou feines es belluga. M'han tocat a l'espatlla. Em giro. Plantat davant meu, veig un homenet petit i escarrancit. Porta un vestit de color indefinit que oscil·la entre negre i marró. Fuma un caliquenyó dolent. El seu barret no sé de quina època és: no he tingut mai afició a l'Arqueologia. Està prim, molt prim. Insolent, m'ha resseguit amb la mirada. Jo, per venjar-me, he fet el mateix. Allavors he descobert que duia sabates negres en un temps, però que ara eren del color de la pols. Les duia estripades i sense cordar tots els botons. Per fi diu:

—Hola.

La seva veu era escardalenca. Les seves paraules, més que salutació, semblaven mofa. Vareig estar temptat d'etzivar-li una cossa. Vaig respondre, però:

—Hola. En què puc ser-vos útil?
—Per ara en res.
—Doncs què voleu?
—Parlar amb tú.
—Amb tú? Amb tú? Quina franquesa la vostra!

—No t'estranyi. Et conec molt.
—Bé, i què? Jo no.
—Es que sóc la teva consciència.
—Com? La meua què?
—La teva cons-ci-èn-ci-a.
—I ara! Vós sou boig!
—No vols creure'm?
—Es clar que no!
—Fés, fés. Tu mateix.

Tenim de callar. Entra el tren esbufegant. La màquina sua. Grinyolen els frens i el tren s'atura. Pujo. L'home petit em segueix. Ràpidament cerco seient. L'home petit n'ha trobat al meu costat. Jo sé que té d'amar-gar-me el viatge. Davant meu seu una senyora grossa. Més enllà seu el senyor del mocador de quadros blaus. Al seu costat l'home de la son ha encetat una becaïna. En el silenci de la estació es sent un senyal. La màquina ha xiulat i, esbufegant com un ase asmàtic, comença a caminar. L'home petit mastega el seu caliquenyó amb afició. Potser és boig. Ha tornat a començar la conversa.

—Què faràs a Barcelona?
—No m'agrada la gent tafanera.
—Es que jo no en sóc.
—Ah! No? Tant de gust!
—No, perquè jo ja sé que tu vas a l'Universitat.
Vaig mirar-me'l. Ell somreïa maliciós. Tornà a insistir:
—Vas a la Universitat. Això tens de fer-ho cada dia.
—Bè, sí. I què?
—Després aniràs al cinema.
—Com!

(Segueix a la plana 4-B)



Clixé «Diari de Mataró»

El martiri de les Santes Juliana i Semproniana

Plafó de l'urna d'argent que conté les relíquies de les màrtirs

Llegim en la vida de nostres Santes Juliana i Semproniana que elles foren testimonis oculars de la passió i mort del seu mestre Sant Cugat, i que després li donaren sepultura en el mateix Castre Octavià on tingué lloc el martiri del predicador de la fe en la comarca laietana. Per aqueix acte de caritat i filial gratitud, les Santes foren delatades com a cristianes i en el mateix Castre sofriren el martiri per la fermesa i constància amb que confessaren la doctrina de Crist.

De bell antuvi apar anòmal i inexplicable que dues donzelles, desconegudes, i tingudes ja per cristianes, tinguessin permís i poguessin enterrar el cos d'un màrtir, que havia sigut mort, però no vençut. Apart estrany que el pretor romà dongués tal permís quan el màrtir i la doctrina per ell professada es considerava com un dels més execrables greuges contra l'imperi, i contra el Cèsar. El natural fóra que les despulles del màrtir fossin entregades així mateix a l'oprobri de l'oblit més absolut.

Més no fou així ordinàriament. La legislació romana, malgrat la crueltat dels temps i els capricis de les passions, en aquells que havien d'aplicar-la, servava un fons de gran humanitat i un pregon respecte per la mort i les seves víctimes, així s'explica i fa possible l'enterrament dels cossos dels màrtirs pels mateixos cristians. Pau, jurisconsult del segle III, escriu en el Digest «Els cossos dels ajusticiats seran entregats a qualsevulla que els demani per a enterrar-los». Ulpia, antic pretor, decretà: «Els cadàvers dels que han sigut decapitats no deuen negar-se als parents; les cendres i ossos dels que han sigut cremats poden recollir-se i depositar-se en un sepulcre». Això ja ocorregué en la sepultura del rei dels màrtirs, Jesucrist. El Senadri volia enterrar en tomba comuna i en lloc ignorat el cos del Salvador; més Josep d'Arimatea, demanà a Ponç Pilat el cos de Crist i li fou concedit: Veus aquí, doncs, com Juliana i Semproniana pogueren donar honrosa sepultura a son benamat mestre, malgrat haver aquest mort en defensa de la doctrina cristiana, prohibida en tot l'imperi romà, i ésser elles també seguidores de la doctrina de Crist.

Això no vol dir que en molts cassos no fos negada la entrega i l'enterrament del màrtir. El pretor romà amb poders moltes vegades sens discreció, per la crueta d'instiuts i despotisme, mantes vegades passava per sobre la llei, i negava tal permís, i feia trossejar el cos o cremar-lo per a que no en quedés rastre.

Allavors era de veure la sol·licitud i fervor amb que els cr stiaa procuraven emportar-se els cossos dels màrtirs per a sostreu-re'l d'aquell pòstum martiri, o recollir les cendres i restes que encara quedaven, bó i posant en risc la seva vida.

Potser s'inspirà en aqueix fet l'autor d'una tela que es guarda en casa particular de nostra ciutat, en la que es representa a les Santes entregant algunes monedes als soldats que feien guarda al cos de Sant Cugat a canvi de que els fos entregat el cadàver del seu mestre.

Mostra, tu mataroní, per les teves Patrones l'actitud de fervent cristià, i vetlla prop de les seves Relíquies demanant per la prosperitat de la Pàtria.

Una tarda a la platja

La crisi de l'indústria pesquera

Dreàmbul

L'article que ara fa un mes escrivem sota el títol «Girem els ulls vers la mar» encitava un tema, una qüestió que no deu pas negligir-se. El nostre ver fervorisme matoroní se'n ressentiria amargament. No podem de cap de les maneres llençar a l'oblit els conceptes emesos. Tot el contrari. Devem continuar la tasca iniciada si més no per donar a conèixer als nostres ciutadans les principals causes de la decadència de la nostra pesca, que amenacen, amb passos gegantins, ensorrar-la definitivament escampant la misèria a una munió de llars de la nostra bona gent de mar.

Es per això, doncs, que avui ens hem proposat ampliar el nostre punt de mira amb aquesta informació. Hem cregut—i no sense fonament—que era el nostre deure divulgar les

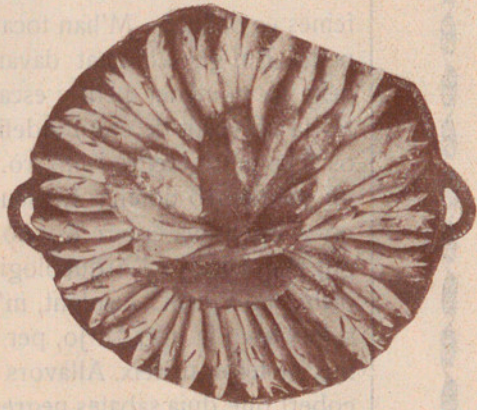
te de les causes que han posat en decadència l'indústria pesquera.

El peix fa goig damunt les paneres. En moltes està col·locat capriciosament formant una estrella amb tantes puntes com caps de peix fan la rodona.

Les paneres són transportades per colles de pescadors fins al «rotllo». El peix lluu al rebre el contacte dels raigs del sol. Els seguim.

El «rotllo» està en plena activitat. Aquella barana que forma un cercle està rodejada de compradors a l'engròs i de curiosos com nosaltres. Continuament entren i surten paneres de peix que són subhastades immediatament. Les col·loquen al centre i un peixater que s'agup i té por de arribar a sentar-se, fa la subhasta:

Ràpidament com si anés a preu fet comença: Aquests pops; «Peles» trenta, vintinou, vintivuit, vintiset»...



El peix fa goig damunt les paneres...

sofrenes, els neguits i els anhels d'aquests pescadors—obriers com nosaltres amb l'única diferència de que els manca l'organització necessària per combatre les malvestats del seu ofici, potser l'únic que està mancat en ple segle XX d'una reglamentació justa i adequada.

I a aquest fi, acompanyat del reporter gràfic, ens hem adreçat vers la platja, sota la calda d'aquesta tarda de juliol.

Divaguem

Al cap d'avall del carrer de Sant Antoni trobem l'amic que ha de presentar-nos a qui volem entrevistar. Amb ell, traspassem la doble filera de barraques de fira que enfarrega aquell pseudo-passeig i ens endinsem en la platja, en recerca d'un pescador que pugui informar-nos.

Les sabates se'ns omplen de sorra i sentim al damunt el pessigolleig punxant del sol.

Contemplant al nostre pas les típiques escenes de platja—les dels pescadors no les dels banyistes—quasi ens distraiem de l'objecte de la nostra estada en mig d'aquella filera de barques. Divaguem un xic. La mar és d'un to blau pujat capriciosament ondulada per una munió de semicercles blancs, en continuat moviment. El nostre esguard albira allà lluny un pic blanc que s'atansa, i rera d'ell un altre i un altre. Són els pescadors que retornen amb el fruit de llur jornada. Els d'en terra preparen els pals i el lliwant mentre el pic blanc va engrandint-se. La barca, ja la tenim ací a quatre passes: els pescadors l'hi posen al davant, damunt la sorra, els pals i el lliwant és estirat mecànicament. I la barca puja la petita pendent i s'atura com si li manqués el respir. Aleshores comença el tràfec: Els pescadors abillats amb calces fins a mitja cama i amb brusa curta descarreguen el peix que han pogut pescar. L'amic ens recalca la poca quantitat que'n porten i ens ho dedueix com efec-

jo! respon una dona de cara vermella i panxa grossa. «Aquest pupurri» Va per rals, quaranta, trentanou, trentavuit, trentaset, trentasis... jo! jo! responen dos a la vegada i per evitar discussions se la disputen llençant una moneda en l'aire: «Cap»? Va teu. I el revenedor se l'emporta.



Les paneres són transportades per colles de pescadors...

Un «personatge»

Amb aquest si que no hi comptàvem. Passa pel davant nostre i el company de la màquina fotogràfica no vol desapropiar l'ocasió de prendre-li la fesomia. És el «Ferm» aquest «tipus» tan popular que tot sovint us el trobeu al tombar una cantonada, cantant o dialogant sol, quan està en el punt dolç de la seva flaca. Avui, com molts dies està de «bonança» i no te cap inconvenient en accedir, després d'haver-lo convençut que anant sense afeitar encara fa més patxoca. S'engresca i ens convida—no a beure, sinó a visitar la seva «torre» instal·lada en la barca «de bou» «San Francisco». Hi pugem. El «Ferm» es canvia els pantalons per fer més goig i es posa la gorra de les festes, mig de gairell. Repassem el «domicili». Sota proa té un jaç, un pilot de roba, quatre ampolles i una espelma. Les ampolles diu que les ha trobades (buides naturalment!) a la platja i ens ensenya al costat de l'arbre un cantir lluent. No podem dubtar-ne. Al costat del remig de popa hi té un fogó amb la reixeta trencada. «Ja ho veieu—ens diu—sense reixa i això que he donat el vot als republicans»



El nostre «personatge»

—Així vos—li preguntem—deu ser dels que guanyen?

—Si senyor, dels «bons». Jo sociat de Mataró, fill del poble i tota la vida he votat a n'En «Seriles» (?). Aquests són els meus. Quin home En «Seriles», se li podria donar la vida a trossets i la sang de gota en gota. I continua la seva xerrameca fins atabalar-nos. Fa 4 anys que viu en aquesta barca i 27 que es fa a la mar. Ens recorda les seves proeses atlètiques del temporal del desembre de l'any 1920.

Després es furga la pitrera i en treu un «Nuevo Mundo» caragolat i amb un aire de suficiència ens diu: «No sé llegir però miro els «sants». Oi pare que no m'en varen poder ensenyar»? (I ho diu al seu pare—un velle que porta una caixeta de l'Hospital penjada al coll).

Anem a marxar i ens donem compte que abusant del nom popular amb que tothom el coneix ens descuidàvem de preguntar-li el propi i no volem en demanar-li:

—Com vos dieu?

—Dominguet Castellà Illa, el meu pare es diu Joan i la meva mare és morta.

Baixem. Quan som un tros lluny sentim uns crits que fan girar-nos! És el «Ferm» que ens crida: Ei! Ei! Recordeu-vos que vull un retratu.

Va per rals, quaranta, trenta nou...



donar-nos detalls de la crisi que travessen i l'home—l'obrer—ha començat per demostrar-nos que la manca de reglamentació fa que el veritable pescador, aimant del seu ofici, zelós del seu comès, estigui tan abassegat que ni temps li queda per cuidar-se de la pròpia cultura ni de l'educació dels seus fills. Aquest detall ens ha evidenciat el que abans dèiem. L'home que plany l'excés desproporcionat de treball no pel seu repòs personal—al qual té dret—ni pel seu esplaí—que li és necessari—sinó perquè no pot dedicar-se al refinament propi ni al dels seus, és que pensa i raciocina.

A ell, doncs, confiem gustosos la nostra informació.

Les causes de la crisi. Parla l'obrer pescador Josep Gabaldà:

—Com us expliqueu la decadència de l'indústria pesquera?—li preguntem.

—Per dues causes—contesta—que són el fonament de les demés. Per l'incumpliment de la «veda del bou» i per la manca de reglamentació del nostre ram.

—Podrieu fer-nos un xic d'història de la «veda del bou».

—Amb molt de gust. Es cosa ja sabuda de tot pescador, que la «veda del bou» és el factor principalíssim perquè la pesca sigui pròspera i al seu dia. Això és tan senzill que can pel seu propi pes. Si en l'època de la procreació del peix aquest és cercat ni es criarà, ni és farà abundant. Per tant, al seu temps, la pesca no rendirà el que hauria de produir perquè quan tot just naixia ja havia estat perseguit.

Això era, doncs, el que succeïa. El capitalisme barceloní veient en l'obrer pescador un guany a fer, abocà el seu poder metàl·lic i constituí unes empreses—amb les quals el ver-

tader pescador no pot competir—que facilitaven material per anar a tota mena de pesca sense respectar «vedes» ni res.

Aquesta actitud tingué els efectes que eren de preveure. Provocà un malestar general que induí al Ministre de Marina Sr. Garbià, en temps de la passada Dictadura, a dictar un R. D. decretant que la pesca «del bou» no podia practicar-se en aquest districte a distància menor de 3 milles, sempre dintre l'anterior R. O. que autoritzava pescar tan solsament des de la sortida fins a la posta del sol.

Aquest mandat però no es cumplí a l'extrem que encara es respectava menys per part d'aquelles empreses barcelonines «clau del malestar de la pesca a Catalunya» que a l'empar oficial, pescaven ans la sortida del sol.

No cal dir que el malestar anava en augment i trobant-se els pescadors catalans treballant per trobar una solució que els amparés, que no permetés l'ensorrada, vingué el canvi de règim i foren cridades a Madrid les delegacions de Pescadors de tot Espanya, convocats pel Ministre de Marina a indicació del Director General de Navegació i Pesca.

A Madrid, ipso-facto, fou plantejat cruament el conflicte i fou convingut per tots els pescadors del mediterrà espanyol—obriers que defensaven el pa de la llur família—la veda absoluta—no parcial—de l'arrastre, com a punt de salvació. (Disposició del Ministeri de Marina publicada en el Diari Oficial del 25 de maig prop passat).

En moltes llars regnà la joia al publicar-se aquella disposició. Els comissionats retornaven amb la satisfacció reflexada al rostre. De moment semblava aturada la davallada.

Però, ai làs, que llur alegria durà poc. Aquella disposició—en plena República—no s'aguantà ni 24 hores!

El capitalisme barceloní s'imposà maquiavelicament. Anà amb el cuento de la llàgrima dient que llençaven a la misèria a un sens fi de famílies que ells protegien i obtinguè una autorització especial per anar a les aigües internacionals, a les 6 milles.

Això no hauria estat fatal si s'hagués complert estrictament. Però així com no era cert que tinguessin tants i tants homes en llur empresa, que aquella disposició no els llançava a la misèria, perquè si eren pescadors havien de sapiguer que en l'època de «veda del bou» el veritable pescador sap en que guanyar-se el pa, així tampoc és cert que els «afavorits» es concretin a pescar a les 6 milles solament. Amb l'excusa d'anar a les aigües internacionals s'internen descaradament en els llocs de veda. Això ho sap tothom. No hi ha pescador de la costa que no s'els tro-



Una barca «de bou» arribant de la pesquera

...ens convida no a beure, sinó a visitar la seva «torre»...

bi a cada moment quan ells respectant la vida s'abstemen i van a les nanses, a les xarxes, o als palangrons.

Aquests encontres tenen una ironia provocativa que pot excitar a la violència, puix al pas d'aquelles barcasses moltes vegades deixen darre- ra seu les nostres xarxes trossejades. I això ja és massa. Algún dia—ens diu el nostre entrevistat amb un xic d'exaltació— poden trobar-se amb una reacció inesperada. I és que els pescadors fem com la mar: en temps de bonança som plàcids i de sana bonhomia, però en la tempesta som propensos a esdevenir ferrenys i malcarats.

Aquell tracte de favor— tornant allà on érem—provocà tal indignació entre nosaltres que per acord unànim fou tramesa la dimissió de tots els vocals de la Junta de Pesca del Districte de Mataró per considerar que acabaven d'ensorrar-nos, precipitant-nos vers un abim de misèria.

Amb això hem anat allunyant-nos de l'areny i passem per aquesta parò- dia de passeig marítim exornat (?) per dues fileres de pins que es troben en l'agonia d'una mort lenta.

Doncs, les conseqüències... insi- nuem:

Miieu-les: en tota la platja no trobareu mitja dotzena de pescadors de 15 a 25 anys. Com no hi ha perspectiva, com l'horitzó es fosc, la joventut en deserta. I les barques, compte- les. Cada dia n'hi ha menys, unes es vènen, altres s'estellen, altres resten inactives servint d'aixopluc a indivi- dus com el «Ferm» i En «Bibirbit». (Entre nosaltres es creua una mirada d'intel·ligència recordant les xiroies banalitats del «Ferm» fa poc senti- des).

Vegeu si puny a l'ànima, si n'és d'amarga la decadència.

—I de la reglamentació que ens en diu?

—Uil! Seria cosa llarga i un xic complicada. Només cal dir-vos que està tot per fer. Calculeu si, social- ment, estem endarrera...

**

Ens despedim, agraïts, amb una ferma encaixada. El contacte d'aque- lla ma ossosa, colrada per l'oreig marí, ha repercutit en el nostre ésser: és que tot just conèixer-la, ja sentim la seva causa.

Jesús Segura

Fotografies Trilla-Duran

La consciència

(Continuació)

—No t'esveris. Se que prefereixes Douglas a Gilbert i sobre tots Jan- nings i, encara, la Mac Donald.

No sabia què pensar. Aquell home petit i fastigós encertava. Jo estava meravellat. Els seus ulls, blaus i freds, em miraven fit a fit. El tren passava brunzent per davant d'una estació. El silenci era pesant. Sols el trencaven els esbufecs acompassats del senyor de la son que dormia com si fós a casa seva. Una altra estació, més silenci, més esbufecs i encara una altra estació. Jo meditava, mes no sé el què. Per fi jo vareig rompre el glaç:

—Qui sou vós?

—Ja ho he dit dues vegades: «LA TEVA CONSCIÈNCIA».

—Ca! Vós sou el diable!

I tornà el silenci pesant i els esbu- fecs acompassats i les estacions peti- tes. I jo vareig tornar a meditar no sé què. Però entre tots els pensa- ments en sortia un de victoriós: Aquell home. Qui era? Era la meua consciència? Era el diable? No sé res. Però m'obsessiona. Ell sap que jo li tinc por. Per això em mira i em res- segueix. Ha llençat el seu caliquenyo.

Un mataroní il.lustre



Domènec Mathieu

Nascut a Mataró el 4 d'agost de 1766, va cursar la carrera de pilot fins obtenir el títol. L'irresistible vocació pel comerç el portà a embarcar-se als 27 anys cap a Buenos Aires on muntà un establiment que aviat obtingué una gran importància. Fou nomenat oficial de minyons i va intervenir en els combats lliurats contra les invasions angleses. En esclatar la Revolució per l'independència de l'Argentina, Mathieu es posà a la disposició dels lliberta- dors i fou nomenat membre de la primera junta revolucionària. Contribuí amb fortes sumes a l'organització de l'exèrcit argentí i fou considerat com un dels propulsors més ardits de la nova República sudamericana. Morí el 28 de març de 1831. Buenos Aires li ha dedicat un carrer.

Instintivament miro per la fine-trella: ja no es veu el mar. Sols vagoni i més vagoni arrenclerats, com soldats, damunt d'unes vies velles i rovellades. Arribem a Barcelona. L'es- tació engoleix el tren per la seva boca oberta sempre. Baixo. Potser entre la multitud es perdrà l'home petit. Un ciri a Santa Rita. Em giro. Ell és allí com un gosset fidel. Fujo. Rapidament em fico dins d'un taxi. Ell és allí assegut al meu costat. Pre- gunto:

—Què feu aquí? No sabeu que aquest taxi el lloga jo i només que jo?

—Bé, ara ja sóc dalt i no em faràs pas baixar.

Estava indignat. Sense dir res faig senya al xofer de que pari. Baixo i dic:

—Pagarà el senyor.

I anava a fugir quan l'home em cridà:

—Fés el favor. Ets tu qui deu pagar.

Volia protestar. Una mirada d'ell em deixà aterrat. I sense dir un mot vareig pagar el taxi. Corrent em vareig ficar dins de l'Universitat. Amb alegria vareig veure que l'home petit es quedava fora. Per fi seria lliure!

Passen dues hores. De dalt de la torre cauen unes batallades. Es l'hora de sortir. Corrent, dalerós de respi- rar l'aire lliure, surto al carrer. Tot una legió d'homes ofereixen els seus gelats. Paso de llarc. M'han tocat a l'espatlla. Em giro. L'home del vestit de color indefinit es allí fumant un caliquenyo dolent i amb les sabates que en un temps eren negres i que ara son del color de la pols. Els seus ulls, blaus i freds, em ressegueixen de cap a peus. L'obsessió de la seva mirada freda i penetrant em fa extre- mir. Sobtadament un pensament ha

creuat el meu magí: matar-lo. Però, i si fós la meua consciència, com ell diu? Podria jo matar la meua cons- ciència? Mes el record de tanta gent que no en té de consciència em fa afermar en l'idea. Mentrestant jo cami- nino. No sé on vaig. Els pensaments bullen dins el meu cap. Una veu em crida:

—Mata'!! Mata'!!

Prou: matar-lo és fàcil. Però i des- prés? Jo tindria d'ésser com totes aquelles persones que no tenen cons- ciència, de les quals tothom blasma? I si no fós la meua consciència? Seria un crim! Un crim!! Però, i aquell ho- me? Tindria de seguir-me sempre? Vareig aixecar el cap. On era? Havia caminat sense adonar-me del que feia. I l'home? No, no havia pas marxat, era allí darrera meu, amb el seu som- riure mofeta i la seva mirada freda. Vareig tornar a caminar. Apretava el pas. Fugia. La nit començava a cau- re. Les meves passes ressonaven. Darrera meu, com un eco, ressona- ven també les de l'home petit. Aquells cops secs els sentia dintre del meu cervell. Jo corria. Aquell home estrany em feia basarda. Sobtadament tornà la veu:

—Mata'!! Mata'!!

Em vareig girar. La seva mirada d'acer es clavà en els meus ulls. Em feu por. Vareig apretar a córrer. La nit era closa. Cel amunt, la lluna bri- llava. Darrera meu sentia les passes de l'home petit. Començava a cansar-me. Sobtadament vareig parar-me. On era? Vareig girar-me per veure els llums de la ciutat. No eren en- lloc. M'havia perdut. Però l'home pe- tit era allí, fumant el seu caliquenyo dolent. M'havia perdut en mig de la muntanya i en companyia d'un boig o cosa pitjor. Les cames començaren

a trontollar-me. El cap em bullia. Les imatges dansaven en torn meu. Les orelles em xiulaven. Perdia el món de vista. Les cames em flaque- jaren i vareig caure a terra. I allí al meu costat hi havia, dret, l'home pe- tit de vestit de color indefinit, de les sabates que foren negres, dels ulls blaus i freds, fumant un caliquenyo dolent. I als meus ulls es feu la nit.

De mica en mica vaig començar a veure claror. Un gran silenci m'en- voltava. Primer l'un després l'altre vareig obrir els ulls. Era dins la me- va cambra. Instintivament vareig gi- rar el cap. No, l'home petit no era allí. Realment tot allò havia estat un pesombre. Respirava. Tenia mal de cap. Rapidament vareig lle-var-me. Em preguntaren si no em tro- bava bé. Feia mala cara. Carrer de Churruca avall meditava sobre el meu somni. No sóc supersticiós però m'havia impressionat. Vareig pendre bitllet per Barcelona. L'andana era plena. De sobte vareig estremir-me: allí, fumant un caliquenyo dolent, hi havia l'home del vestit indefinit, dels ulls blaus i freds i de les sabates vel- les. Vareig fer un crit i vareig arran- car a córrer. Volia anar lluny, ben lluny, d'aquell home, de la meua consciència.

I vareig fugir del mar, i vareig tra- vessar la muntanya, i el mar tornà a sortir davant dels meus ulls, i allí també vareig trobar la meua cons- ciència.

Tomàs Trilla i Duran

Fulles del meu àlbum

Esclat de fe

Tot és quietud per l'ampla espai blavíssim que vetllen reverends milers d'estels; tot és quietud, mes al cant finíssim que sembla traspasar del fons dels cels

desvetlla l'esperit que amb dol s'amara perdent-se pels camins de la tristor; tot és quietud, i amb la quietud s'aclara aquell càntic melós, tot ell frescor.

Oh fe sublim curulla de grandesa!
Encisa'm l'esperit amb el teu cant!

¡Pur degotim, balsàmica tendresa,
que tens el gai secret d'allò més sant!

Llum d'hivern

Flor de neu suspesa en l'aire
vessa a raig el seu encís,
té un misteri en lloc de flaïre
que li vé del paradís.

Guaitant l'ametller

Esclat de flor sedosa i blanca
pluja d'amor a dins del pit,
bocins de goig sobre una branca,
bocins de goig i de neguit.

Pur degotim de mel que vessa
la branca un jorn núia de flors;
el fruit novell que avui hi bressa
canta un misteri al fons dels cors.

De les nits serenes

Al lluny reclos dins la blavor serena
sòmriu el meu esguard sadoll de llum,
frescal oreig desclou la lluna plena
i al seu raig llessamins vessen perfum.

I s'endinza joíós per l'estelada
seguint l'ignot camí mig encisat,
a cada estel s'esverla nova albada,
i l'esguard resta fit, meravellat.

¡Canta l'amor, dringueig d'arpa daurada,
que d'un màgic estel m'he enamorat!

Juliol

Ros de sol
el juliol
canta i riu grouxant la testa;
ple de llum
i de perfum
ens convida a la Gran Festa.

Anna Serra

Mataró, juliol de 1931.

OMS

Confiter

i

Reboster

Dolços

Xampanyes

Vins

Licors

Biscuits Gelats

i

Gelats

Fiambres

Riera, 42 - Santa Maria, 30
Telèfon 58

MATARÓ

Tallers de Fusteria Mecànica JOAN ALUM - EDUARD VALLS

Ferrer i Guàrdia ~ abans Rambla Duc de la Victòria ~ (cantonada Massev)

Per a major comoditat del públic continua rebent-se encàrrecs en el domili de

JOAN ALUM - Sant Josep, 16

MÀQUINES PER A GÈNERES DE PUNT

PER A FABRICAR MITGES I MITJONS

ALBERT GNAUCK

SUCCESSOR DE VDA. DE GUSTAU GNAUCK

CONSTRUCCIONS I REPARACIONS

M A T A R 

CASA FUNDADA A ESPANYA EN 1890

ESPECIALITAT EN LA CONSTRUCCIÓ DE PLAQUES PER TRICOTOSES,
CILINDRES D'AGULLES, FRONTURES I TOTA CLASSE
DE PECES FRESADES.

AGULLES, PLATINES, PUNXONS I ACCESSORIS
DE TOTA CLASSE
PER A L'INDÚSTRIA DEL GÈNERE DE PUNT

REPARACIONS ESPECIALITZADES

NOVETATS I CONFECCIONS

A. ROS DE FERRER

ANTIGA CASA PINEDA

ESPECIALITAT EN LES CAMISES A MIDA

BAACELONA, 16

M A T A R 

F R A N C E S C C A M P

RECADER DE MATARÓ A BARCELONA EN AUTO-CAMIÓ

MATARÓ. — Carrer d'En Palau, 24 - Telèfon 106

BARCELONA. — Arolas, 3; Petxina, 5 i Plaça Comercial, 10. Centre de Recaders
(Davant del Mercat Central) - Telèfon 16.682

ELECTRICITAT LAMPISTERIA I VIDRES

F. BOQUET GURGU

(Successor de PAU GURGU)

Tuberies de ferro i plom : Bombes : Motors Elèctrics : Termo-Sifons
Cambres de Bany : Parاللams : Ventiladors : Aparells de Radiotelefona

PREUS LIMITATS

Sta. Teresa, 23

M A T A R 

Telèfon, 17

TALLERS DE FUSTERIA MECÀNICA
JOSEP M. JULI

ES FACILITEN PRESSUPOSTOS

M A T A R 

PORTAL DE BATLLEIX, 33, BIS

ST. ANDREU DE LLEVANERES

CARRER DE MUNT, 5

FRANCESC MAURET MORAGAS

Construccions mecàniques. - Exclusivament per a l'Indústria del Gènere de Punt
Stock peces de recanvi per a màquines sistema Standard.

MATARÓ

Gravina, 27

SI TÈ UN RETRAT PETIT I EL VOL EN GROS VISITI PER ECONOMIA LA

CASA PRAT
CENTRE D'AMPLIACIONS FOTOGRÀFIQUES

ESPOSICIÓ PERMANENT - SUCURSALS A PROVINCIAS

CHURRUCA, 60

MATARÓ

Cereria de JOSEP SERRA I CONTIJOCH

SUCCESSOR DE JAUME TARDÀ

CASA FUNDADA EN 1908



Sant Caistófor, 17

MATARÓ

Telèfon 217

EN LA SASTRERIA "BRAU"- HI TROBARAN CONTINUAMENT -
ALTES NOVETATS A PREUS REDUÏTS

Riera, 72

MATARÓ**Navigazione Generale Italiana**

Linia NORT-AMÉRICA EXPRESS amb els super trasatlàntics

«ROMA» i «AVGVSTVS»

els majors de la Marina Italiana

Linia SUD-AMÉRICA EXPRESS amb els trasatlàntics

«DVILIO» i «GIVLIO CESARE»

els majors trasatlàntics per a Sud-Amèrica.

Linia CENTRE AMÉRICA-PACIFIC amb els novíssims trasatlàntics

«ORAZIO» i «VIRGILIO»

Bitllets ferroviaris per a tots els països d'Europa.- Bitllets quilomètrics, semicirculars i reduïts. - Viatges col·lectius. - Pelegrinacions. - Reserva de places en hotels, etc.



Agents generals a Espanya:

SOCIETAT ITALIANA AMERICA

Rambla Santa Mònica, 1 - BARCELONA

Agent a Mataró i pobles litoral:

JOAN FONTANALS I VIDAL

Lepanto, 50 - MATARÓ

IMPREMTA MINERVA**Secció d'Impremta**Tota mena de treballs des dels més modestos
als més luxosos**Secció d'objectes d'escriptori, dibuix i pintura**Material de superior qualitat de les millors marques
i procedència

Paper de cartes de tots preus i qualitats

Secció de Llibreria

Els darrers llibres i revistes apareguts en totes les llengües

**MATARÓ**

C. Barcelona, 13

Telèfon 255

Funerària "La Sepulcral,"

DE

MIQUEL JUNQUERAS

El millor i més econòmic servei funerari

Casa central, Despatx, Tallers i Garatge: Mossèn Cinto Verdaguier, 10 i 12

Sucursal: Sant Benet, 24 - Telèfon 111

MATARÓ

Sucursal a Argentona: Carrer Rosés número 1

Manuel Murlans

SUCCESSOR DE JOAN MORERA

**Llauneria ~ Electricitat ~ Lampisteria**

DIPOSIT DE VIDRES

Casa fundada en 1823

**Mataró**

Palau, 27

Telèfon 335

E. Granados, 18

LES FESTES QUE S'HAN CELEBRAT, ES CELEBREN I ES

(INFORMACIÓ ESPECIAL)

Quatre paraules per començar

Comentar o parlar de la Festa Major seria el nostre propòsit però hi ha una petita dificultat. La que no se sap exactament com aniran les festes fins que son fetes. Però amb bona voluntat i suplint l'obstacle «realitat» per un bri de lliure imaginació, hem procurat la confecció més o menys acrisolada d'aquest cock-tail bigarrat de vuits i nous que formen els números d'una Festa Major amb cara i ulls.

Esperem que el bon sentit i memòria del ciutadà llegidor sabrà suplir els lapsus que hàgim pogut sofrir en la Redacció d'aquest comentari.

Repicament de campanes

En l'ampla volta del cel blau d'un blau de festa (imatge de la nostra lírica pairal) les campanes han pregonat les notes d'un al·legro vivace a llaor de les Santes.



El número més sonor: Repicament de campanes.

Els programes

Programa de la festa major de Mataró vol dir aquella barreja de motius d'esbargiment i barrila que confecciona l'Ajuntament de la Ciutat, sigui del color que sigui, perquè el ciutadà trobi pretextos per a perdre hores de dormir i digerir el pollastre (o gallina) de Festa Major.

Cada any acostuma a ésser el mateix amb lleugeríssimes variants. Els números del programa de la Festa Major de Mataró es produeixen per herència. Hi ha una énfasis de grandiositat. «Voler fer massa», «voler fer-ho tot», voler ésser regidor i deu coses més a la vegada. A darrera hora, naufragada l'iniciativa creadora neix un afany emuladori de grandiosa superació dels actes celebrats pels Ajuntaments anteriors. No quedant prou dies per demanar pressupostos, es consulten factures passades. I tot és igual que «ara dos anys», tot semblant a l'any passat, idèntic als temps que en Biada encara no ens havia portat el carril (font de grans iniciatives per a una futura Societat d'Atracció de Forasters mataronina); això fa pensar que si els nostres rebesavis ressucitaven per la Festa Major enllac de trobar-s'hi desplaçats com hauria d'ésser natural correrien a cercar cèdula. El programa oficial d'enguany, com en altres anys ha estat el primer número de les festes. La gran escassetat sempre els ha fet interessants. La gent acostumada ja, s'ha preocupat de posseir-ne un (o dos). El ciutadà mitjà llegeix reposadament el programa i el tanca després convençut que les festes ja han començat. Com abans, els municipals, regidors i empleats de l'Ajuntament se n'han fet portar un paquetet a casa per regalar als amics. Com tots els anys el Cap de la Guàrdia Municipal ha tingut de tancar al calaboc per unes hores a un ciutadà que ha mossegat l'orella d'un guàrdia perquè aquest li havia respost que els programes s'havien acabat.



Els gegants, com sempre, distreuen la mainada.

Gegants

Veïrem amb goig que finalment, malgrat tots els temors que han resultat infundats, aquella eminent família mataronina que viu entafurada a les golfes de la Casa Gran s'ha decidit a sortir a fer una passejada per la Ciutat. Segurament amb el bon intent d'anar a prendre la fresca. Degut a la diferència d'alçada entre els cronistes i els tradicionals personatges no poguem veure quina mena de peninat els hi havia angenxat el Sr. Diamant.

I altre volta al só del timbal i fiaviol (potser amb un innocent punt de ball nou) els nostres gegants han recorregut carrers i places de la Ciutat enmig de la gatzara de la mainada.

Les funcions religioses

Ens hem vist obligats a prescindir de l'informació referent als actes religiosos, que, com sempre, han estat brillantíssims, perquè el redactor encarregat, a darrera hora se'ns ha fet de l'Esquerra.

Repartiment de bons als pobres

També com cada any la Junta de Repressió a l'Infància i Protecció a la Mendicitat, ha repartit al pati de l'Hospital una quantitat considerable de bons. Aquest número del programa no ha perdut pas encara actualitat.

Arribada de les entitats corals

Les entitats corals vingudes de diferents contrades de Catalunya per contribuir al millor lluïment de la festa d'arribada es dirigiran en manifestació a l'Ajuntament, des de l'estació; Del camí i a causa del nerviosisme, hi hagueren algunes lamentables confusions que produïren diversos aldarrulls. No obstant les entitats corals pogueren arribar a Casa la Ciutat des d'on volien saludar a Mataró. Tot seguit i abans de refrescar cantaren algunes peces del seu típic i florit repertori.

En l'espera de repetir-lo en les poètiques frondositats del nostre Parc.



Els nois dels estudis van a recollir els premis amb aquella bona fe.

Descobriments de làpides

Enguany a conseqüència de la gloriosa proclamació de la República, l'Ajuntament popular ha acordat canviar el nom de diferents carrers de la nostra Ciutat. Això ha vingut de primera per fer un número més al programa de festes. A l'acte d'aquests descobriments de làpides es llegiran diferents parlaments que foren molt aplaudits.

Aquest any no han vingut periodistes sudamericans.

La Banda Municipal

Ens cal fer un elogi a l'activitat heroica desplegada aquests dies pels professors de la Banda Municipal.

L'intensitat de les llargues bufades d'aquests dies, sembla que ha batut els records mundials.

Aquella serenitat, elegant, sòbria, impassible de la batuta del mestre Llorà, (que tan exaspera els nerviosismes del bon filharmònica, espectacular dels cops de bombos i platets i directors escabellats) ha fet possible economies de reserves, per a portar a un bon desenllaç la seva missió.

Això vol dir que encara tenim «Verbena», «Himne de Riego», i «Marxa de l'Evalú» (del mestre Llorà) per molt temps.

Repartiment de premis

Un sol esplèndid. La mainada asseguda en l'ampla plaça central del parc, fastiguejada en la llarga espera per les magnífiques autoritats.

Toca la Banda, i arriba l'Ajuntament i convidats a omplir la tribuna del fons. Moments de gran emoció. La mainada aplaudeix perquè present que com més aviat començaràn més aviat acabaran.

Amb la venia de l'Alcalde i una expressiva rialleta del Secretari comença el repartiment. Diplomes, llibres i caramels.

Un temps era un temps en el qual l'«Història de Espanya» i «El Zapatero y el Rey», eren el premi a la aplicació escolar.

Aquest any pot ésser que es reparteixi l'«Estatut de Catalunya», o «La gesta del Plus Ultra».

Com cada any s'ha repetit l'abús del pare de família que hi ha portat més fills del compte.

Després la gran desfilada (o desbandada) escolar, s'ha dirigit en manifestació a l'Ajuntament amb profusió de penons. La Banda els ha acompanyat tocant tot el camí.

La Banda Municipal ja ha començat a actuar.

Festival al Parc

Per evitar que el programa de les Festes s'assemblés massa a anys anteriors, la comissió de Festes ideà la celebració d'un gran festival popular amb números populars al lloc més popular del popular Parc Municipal. Hi prengueren part la Banda Municipal, el club Gimnàstic Mataroní, la Cobla lluro, la Banda Municipal, l'Esbart de Dansaires. També s'enlairaren globus amb esperit de vi.

Venien nens que ploraven, nenes que compraven gelats, famílies populars i senyors seriosos i mudats els noms dels quals sentim no recordar.

Espectacles, Balls, cinemes i festes menudes

Teatre car i de pinyol als escenaris del «Clavé» i «Bosc». Cinema cent per cent sonor a can Pepet. Inaugura-

llor. Val a dir que l'Ajuntament per fer fum i estrelles de colors acostuma no estalviar-hi res.

No sabem si aquest any hi ha hagut «competència», entre pirofècnics vinguts expressament de València. Suposem que el nostre Ajuntament haurà estat tan viu, almenys, com els seus predecessors i haurà posat a la prova la perícia d'un parell de pirofècnics inèdits.

A la Plaça de la Llibertat, sardanes per la cobla.

Il·luminació extraordinària

D'ençà que l'invent de la llum elèctrica esdevingué una de les més portentoses meravelles dels temps moderns, els Ajuntaments, cercant la novetat i embadaliment dels ciutadans,



Els focs artificials. Aquests quatre coets són la nostra felicitat.

ció de més cinema corejat al «Cine Moderno». I cinema moral al Foment i Círcol Catòlic.

Balls super-democràtics a l'Ateneu. Balls populars i amb empentes a l'envelat que la Societat Iris ha aixecat a la platja. Balls finets i cinematogràfics del Centre de Dependents al Tivoli aixecat en un recó recollit i airejat. Ball «pera» al Centre Mataroní.

Ball de Catalanisme, Liberalisme, Democràcia i República al piset d'Acció Catalana.

Bon assortit de ballades de sardanes. Concerts a tothora per la Banda Municipal.

Focs artificials

Plat fort de tot programa de festes que s'estimi.

Als mataronins sempre els han interessat aquests espectacles de magnificència. A pesar de sortir ne sovint defraudats, cada any el bon mataroní torna a veure els focs amb l'esperança de contemplar un castell mi-

incorporaren al programa de festes, una magna exhibició de llum, a la Botiga comunal. La façana, trista i discreta, està atacada d'un xarrampió salpicat de bombetes elèctriques.

Aquestes il·luminàries, malgrat no entusiasmar gaire els mataronins continuen cada any amb una tenacitat admirable. Més bombetes, més fils i més o menys llauana.

Les il·luminacions extraordinàries són en els programes de la Festa Major l'equivalent a les il·luminacions i fonts màgiques de la passada Exposició.

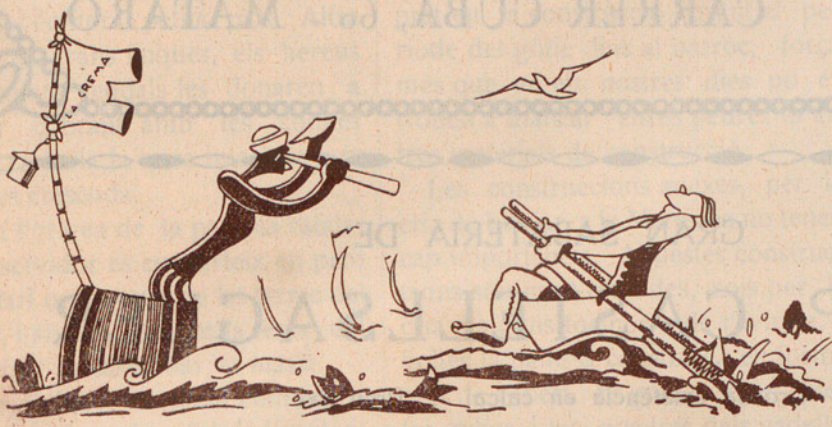
El fill il·lustre

Aquest any ens hem quedat—badant, badant—sense mataroní il·lustre. L'Estrany s'ha quedat amb també la tela blanca i verge als dits.

Sembla que hi havia tal quantitat de pretendents a mataronins il·lustres que amb molt de sentiment les minories del nostre Ajuntament es veuran

CELEBRARAN A LA CIUTAT DE MATARÓ I BARRIADES

(DELS NOSTRES REDACTORS)



Les regates intermitents.

obligades en el futur a convocar oposicions per a cedir plaça.

L'Estrany sembla que estudia un procediment nou per a poder pintar en el futur famílies il·lustres senceres.

La manca d'aquest número del programa fet a mida pels intel·lectuals de la ciutat i futurs candidats, sembla que ocasionarà que els dits senyors vagin a la vaga en senyal de protesta.

Regates

Espectacle que és repeteix de tard en tard al programa de festes per culpa de «El Ermitaño de los Pirineos». Aquesta afirmació que podrà semblar gratuïta no ho és gens ni gota. A nosaltres ens costa un abonament al popular calendari. Expliquem-ho: Els diferents clubs de nació de la localitat es dediquen a fer guardiola tot l'any per, una vegada arribat el mes de novembre, poder comprar l'«Ermitaño» a n'En Cassanyes. Seguidament es convoquen juntes generals extraordinàries i amb la solemnitat que el cas exigeix el Secretari de torn dona els vaticinis del frare del Pireneu. Si pel juliol la popular estrella del Zodíac *Leo* senyala, per la seva posició, un temps de bonança i mar calma els innombrables socis dels diferents clubs s'abracen, beuen i fan una barrila extraordinària. Tot seguit corren a casa de qualsevol amic fabricant i s'encarreguen un maillot i un albornós ben fiamants. No cal dubtar-ne; a l'programa de festes hi haurà el número *clou* de les regates, els 5.000 metres, etc.

Altrament els components dels clubs nàutics es lliuren a la cocaïna i fan un viatge a Palestina per anar a plorar a la paret de les lamentacions.

Una nota simpàtica.....

Haurà estat l'arribada dels petits estuiejants de les colònies escolars vesant salut i alegria amb la joia de veure's esperats pels seus familiars i els bons amics els gegants i nans.

El programa de l'Associació de la Premsa

Aquesta benemèrita entitat que tant ve treballant per la dignificació del nostre ofici: per fer-nos augmentar el sou als redactors locals ha publicat un bell programa farcit d'anuncis i i pulcrament editat i amanit amb diferents treballs periodístics de gran valor.

Jocs Florals

Poesia premiada amb la Flor Natural en els Jocs Florals d'enguany.

L'AMOR IMPOSSIBLE

LEMA: AMOR

Amor!
Oh, el meu amor!
I el teu:
Ja són dos.
Vina'm ací,
estimada.

Acosta't a veure
l'estelada.
Els dos amors
volen ran les ones del mar blau.
Vagues remors.
La barca dels somnis s'allunya.
La lluna,
la pruna.
vestida de festa.
Oh, amor! Vina amb mí!
Renova la gesta
El déu Pan.

Ressona el flaviol amorós entre
[les canyes.

Les aranyes.
han teixit llurs fils d'argent.
Un glavi roent.
El cor s'abrusa
en l'immensa dolçor.
La dolor
acusa
la solitud.
Sí!

L'amor s'envola amb foititud.
No!
Mai més!
Mai més!
L'amor és lluny.
Retornarà?
No! Mai més! Enllà, enllà!
L'amor expira.
Una guspira
vol reprendre l'incendi.
Ja no! Tot és mort!
Un núvol s'esverla: Plou.
Prou!

L'autor resultà ésser el jove Pere Puig i Roca, el qual, per bé que desconegut, fou molt felicitat.

La Banda Municipal segueix heroicament les seves tocades.

L'odissea d'un aviador

Aquest número malgrat no figurar als programes oficials és un dels que més ha cridat l'atenció per la seva novetat espontània.

Un constructor i pilot improvisat a la vegada establert sota els garrofers del Desvío pensa aixecar-se amb un planejador estil xinès construït amb fiterros, canyas, diaris vells, o barnilles de paraigua.

L'incògnita que des de molts dies plana damunt de la ciutat i corre de boca en boca és aquesta: S'aixeca o no s'aixeca? S'aixecarà o no s'aixecarà?



El meu autogir s'aixecarà?
No s'aixecarà?

Inauguració del monument a Miquel Biada

Per fi aquest any els mataronins han saldat d'una vegada el deute que havien contret amb el propulsor del primer carril d'Espanya i han vist inaugurar el monument al preclar fill d'aquesta ciutat, el gran Miquel Biada i Bunyol. A les tres de la tarda del dia 26, tot estava preparat per al solemne acte. Amb draps i fustes, l'altre Viada —amb V— havia bastit una tribuna en la qual es tenia de col·locar l'element oficial. La placeta formada davant de l'Estació pel solar on hi havia hagut el famós xalet venut gentilment a un Ajuntament de la dictadura, estava materialment atapeïda de públic frisós de demostrar l'entusiasme que sentia per En Biada i pels viatges en ferrocarril.

En un autobús ornat amb les banderes catalana i tricolor de la República espanyola arribaren les autoritats de Barcelona escoltades pel nou



Vista general de la ciutat, que no pot mancar en una informació que s'estimi.

cos de Mosos d'Esquadra de Cavalleria. Amb ell venia també l'Arquebisbe de l'Havana, amb un ajudant d'ordres del general Machado, President de la República de Cuba, gran admirador del senyor Biada, el primer ministre anglès Mr. MacDonald, el ministre d'Afers Estrangers de França Mr. Briand i el Dr. Eckener, comandant del «Graf Zeppelin». Foren saludats per l'Ajuntament en pes. Tant l'Alcalde com els regidors havien estrenat levites i copalties de les formes més modernes, confeccionats per acreditats sastres i barretaires de la localitat.

Acte seguit va començar la cerimònia que fou senzillíssima. El President de la Generalitat estirà un cordó i quedà al descobert el monument, obra del gran escultor Blay, qui ha aprofitat alguns restes del que havia projectat a Pi i Margall en vista de que a Barcelona no es decideixen a aixecar-lo. Una gran ovació ressonà durant llarga estona. Immediatament el prelat cubà beneí l'estàtua mentre la Banda Municipal, dirigida pel mestre Llorà, tocava «La Marsellesa» i l'Himne ferroviari. Les locomotores que hi havia a l'Estació s'associaren a l'acte llançant els xiulets més harmoniosos de llur repertori. En nom de l'Ajuntament pronuncià un eloqüent discurs el senyor Alcalde accidental qui va impressionar la concurrència amb paraules plenes de sentiment i d'emoció. Molts dels assistents a l'acte, no poguent contenir llurs llàgrimes, es retiraren. Mr. Briand hagué d'ésser conduït a la fonda de l'Estació on li donaren unes gotes d'aigua del Carme per a retornar-lo. En acabar el senyor Alcalde el seu parlament esciatà una salva d'aplaudiments i no va tenir altre remei que repetir-lo en vista de la insistència amb que l'ovació continuava. Feren ús de la paraula tot seguit els senyors MacDonald en nom dels laboristes anglesos i el Dr. Eckener, qui digué que el nostre gran Biada es podia considerar com un antecessor del Comte Zeppelin, car havia arruïnada el negoci de les diligències, tal com l'inventor del dirigible es proposava fer amb el dels ferrocarrils.



L'envelat.

No hi ha Festa Major sense aquestes sales improvisades.

Per bé que els oradors s'expressaren en anglès i alemany respectivament, foren molt aplaudits. Mr. Briand s'excusà per trobar-se marejat encara.

Acabats els discursos foren repartides als convidats unes coques d'Arenys amb el retrat de Miquel Biada i es passà un cànfir d'aigua fresca. Després tothom empenyé la retirada. Els convidats foren acomiadats amb efusius visques i records a llurs respectives famílies. Dissortadament el cavall d'un sargent dels Mossos d'Esquadra relliscà i topà amb el sòcol del monument al qual produí un esboranc que cal arranjar tot seguit si no es vol que l'estàtua del nostre il·lustre compatriota vagi de nassos per terra. Molta gent es mostrà desil·lusionada en veure que l'obra era de guix. L'alcalde va donar algunes explicacions en el sentit de que no podia fer-se d'altra manera a causa de



La casa del capdell de la Rambla

les mesures econòmiques dictades per l'Ajuntament i que tan bellament s'han reflectit en el programa. Molts no s'hi conformaren i digueren que allò més que Biada era bunyol. Sempre hi ha d'haver descontentos.

Concert per la Banda Municipal.

La nova casa de la cantonada

Els que ens llegeixin i no siguin forasters saben segurament que ens referim a l'edifici que acaba de construir-se al carrer de Fermí Galan cantonada a Lepanto. El fotògraf que és un tranquil ens ha volgut enredar fent-nos pensar en grata-cels imponents. Heus ací un nou angle fotogràfic que fa pensar en el futur àlbum monumental de Mataró.

Sardanes a la Plaça de la Llibertat.

L'extraordinari del «Diari»

Ha estat molt celebrat per part dels anunciants, subscriptors i compradors extraordinaris, aquest número del DIARI.

També ha estat ben acollit per tota la premsa barcelonina especialment pel *Diari de Vich*.
Gràcies a tots.

La Banda Municipal etc.

Alguns escriptors i diferents personalitats mataronines ens han insinuat que parléssim d'ells. *Vanitas vanitatum!* Però com que comprenem que no interessa a ningú més que ells, per ara ho deixem per un altre dia.



El «Diari» extraordinari!
L'èxit de les festes!

Aquest número del «DIARI DE MATARÓ» es ven al públic al preu de

25 cèntims

Els subscriptors el rebran sense augment de preu.

XAMPANYS NOYET

CAVES VALLGORQUINA - BARCELONA

VIATJANT PER CATALUNYA: PERE FORT CARRER CUBA, 60 - MATARÓ

NUVIS

CARRERAS FOTÓGRAF

GRAN SABATERIA DE

JOSEP CASTELLSAGUER

Grossa existència en calçat : Preu fixe

C. BARCELONA, 7

MATARÓ

"Banco Urquijo Catalán"

Domicili: Pelai, 42 - Barcelona :- Capital: 25.000.000 :- Apartat de Correus, 845 - Telèfon 16460

Direccions Telegràfica i Telefònica: CATURQUIJO - Magatzems a la Barceloneta - Barcelona

Agències i Delegacions a Banyoles, La Bisbal, Calella, Girona, Manresa, Mataró, Palamós, Reus, Sant Feliu de Guixols, Sitges, Torelló, Vich i Vilanova i Geltrú. :- Corresponsals del "Banco de España," a Mataró i Vilanova i Geltrú.

Entitats que componen el Grup "URQUIJO":

Denominació	Casa Central	Capital
"Banco Urquijo"	Madrid	Pessetes. 100.000.000
"Banco Urquijo Catalán"	Barcelona	» 25.000.000
"Banco Urquijo Vascongado"	Bilbao	» 20.000.000
"Banco Urquijo de Guipúzcoa"	San Sebastián	» 20.000.000
"Banco del Oeste de España"	Salamanca	» 10.000.000
"Banco Minero Industrial de Asturias"	Guijón	» 10.000.000
"Banco Mercantil de Tarragona"	Tarragona	» 3.000.000
"Banco Urquijo de Guipúzcoa - Biarritz"	Biarritz (França)	Francs 1.000.000

les quals tenen establertes bon nombre de Sucursals i Agències a diverses localitats espanyoles. :- Corresponsals directes a totes les places d'Espanya i a les més importants del món.

Agència de Mataró: Carrer de Francesc Macià, 6 - Apartat, 5 - Telèfon 8 i 305

Igual que les restants Dependències del Banc, aquesta Agència realitza tota mena d'operacions de Banca i Borsa, descompte de cupons, obertura de crèdits, etc., etc.

Hores d'oficina: De 9 a 13 i de 15 a 17 hores - Dissabtes de 9 a 13

TALLERS DE CALDERERIA
DE COURE I DE FERRO

EMILI SURIÀ

Soldadura autògena i elèctrica

Carrer Churruga, 39 - Telèfon 303

MATARÓ

Calçats CASAS

Gran assortit en models per a nois, homes i senyores
Diàriament es reben les darreres novetats : Classes des de les més econòmiques a les més luxoses.
Aquesta casa competeix a totes les altres de Mataró, oferint les millors qualitats a preus molt limitats.

Carrer de Barcelona, 24 bis - Mataró

Sucursal a Puigcerdà: C. Llibertat, 25

Les nostres masies

Passada l'organització feudal i arriuats els senyors dels castells, les extenses propietats en part es dividiren i venien, i l'home que conreava la terra convertit en esclau del senyor, en comprà petita part. Altra part de les grans finques, els hereus dels senyors feudals les donaren a conrear cobrant amb les collites del qui treballa la terra una part més o menys crescuda.

D'ací l'origen de la pagesia catalana. El servidor es converteix en petit propietari o masover de les terres del senyor, i aixecà damunt la terra del seu treball la humil llar, la masia.

Al segle XVI, la masia comença a vestir-se amb certa solidesa i esplendor, doncs fins a aquella època, l'home estava portat encara pel criteri de migradesa hereditat dels temps feudals.

A voltes contribueixen a variar la part, que podríem anomenar-ne ornamental, exterior, els materials, no l'arquitectura. Localitats com la nostra on abunda el granet, tant emprat en la construcció durant el període del gòtic fins al barroc, força més que en els nostres dies no es troben a mancar altres pedres ni altres materials de construcció.

Les construccions anexas, per la cria de bestiar, a la Maresma no tenen cap importància. Aquestes construccions són molt reduïdes, sols per la cria d'alguns tocinos i de l'aviram, a voltes la pallissa construïda en forma sojs de cobert. El graner solen ésser les golfes, i les quadres dels vadells, cavall, etc., formen part de la construcció general de la casa, també el celler, al lloc oposat a les quadres.

La construcció de la masia pren el

pendent de la teulada de vigues de fusta groixudes. El gran armari per guardar la roba, la caixa de núvia donen a la sala central la sensació de benestar i de cosa perdurable.

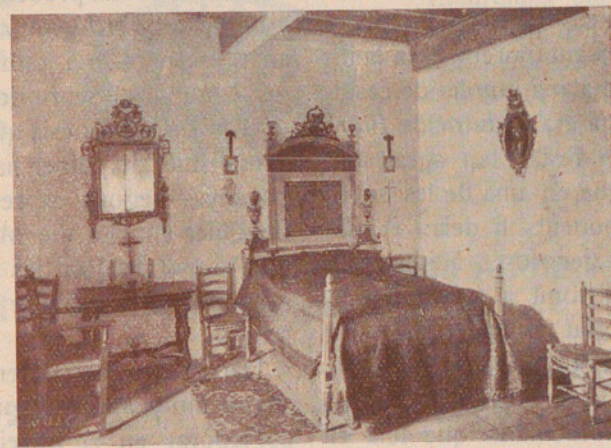
En les masies es allà on es troben més conservades les mostres de les arts humils, creades, i que en altre temps floriren a Catalunya.

En la Maresma hi ha un altre tipu de masia interessant, desconegut en la major part de les altres comarques. Em refereixo a la masia fortificada, per mitjà d'una gran torre a vegades. Aquesta torre servia per defensar-se dels pirates moros i normands que desembarcaven a les nostres platges per saquejar les masies i cometre altres actes de pirateria. Torre Llauder i Torre Palauet a Mataró, Can Tria a Mata, Can Nadal a Vilassar de Mar, i moltes altres que encara es conserven, Caldetes, Vilassar de Dalt, Ocata, Arenys de Mar, Canet, etc.

En la masia es allà on es gaudeix millor en els nostres dies d'una tranquil·litat i d'una pau totalment desconeguda de la ciutat. Aquesta pau no era pas coneguda durant el temps de generacions passades quan eren freqüents les incursions de pirateria. Altres masies no tenien la torre de defensa, emperò havien construït marlets espitlleres i fins matacans, Can Cabanyes a Argentona i altres masies, a Agell (El Cros), Premià de Dalt, Masnou, Llanerres i altres. Això i molt més que no puc estendre'm a descriure correspon a la masia propiament dita, dita també casa de pagès. Hi han altres masies, dites senyoriales i no son gaire freqüents, Torre Pallaresa a Santa Coloma de Gramanet. Prop de Mataró dintre del

Es tradició que a tal edifici s'hostatjà l'emperador Carles V amb motiu d'una cacera. Es commemorat el fet o tradició, amb els relleus de la fatxada, sobressortint en l'acabament d'un finestral el bust de l'emperador.

fa molts anys és destinada per arxiu i Museu de la Comarca, (que l'Ajuntament del directori volia convertir en Jutjat) algunes cambres amoblades, de les nostres més típiques masies. Tant lloable proposició és d'es-



Cambra dormitori de Can Cabanyes (Argentona) Clixé Arxiu Mas

La casa Gallifa a Argentona es un altre exemplar de masia senyorial, en aparença camperola, que elimina totes les modes i els estils arquitectònics forasters. L'arquitectura i el mobiliari tenen visible l'innegable nissaga catalana. El dormitori imperi, únic de tendències forasteres, que a la vegada sofrí l'acció del nostre esperit.

La cuina amb la vaixela antiga amb visible ordenament li dona una senyorial distinció que s'estén en les habitacions de la planta baixa amb sorprenent efecte d'harmonia. Els dormitoris que com els de can Cabanyes, veritablement íntims, amb les eles religioses ingènues, la calaixera, i els mobles de força color i daurats

perar que dintre poc podrà ésser una realitat comptant amb el nou impuls que ha pres la cultura matoronina.

Durant el segle XVIII, a Catalunya el barroquisme adquirí una certa personalitat, especialment en la Maresma, comarca nostra, on són característics els llits amb grans capçaleres pintats amb tons llampants i daurats a vegades dintre l'arcoba de gran vestiment amb corbatura i talla policromada i daurada, torre Llauder a Mataró, can Cabanyes i can Gallifa, a Argentona i altres.

Aquestes característiques purament catalanes al mateix temps en que prenen un ple desenrotllament al menys en la Maresma, varen arribar de França formes noves, les que poc a poc feren recular les característiques del moble català. No obstant aquestes formes noves estrangeres, mai tenen a Catalunya la delicadesa i esveltesa dels estils dels Lluisos. son impurificades pel segell de nostra personalitat amb més fortitud i rigidesa. Mes tart, entrà un període de reacció neoclàssica en el que en son primer temps sobressortiren els artistes italians.

Arribaren a Barcelona cap a la meitat del segle XVIII. A Barcelona entraren els artistes italians amb Carles III.

Anteriorment cridats per Felip II, havien treballat a Madrid, al nou palau reial.

Posteriorment es remarcable l'influència de l'academisme francès, cort de Lluís XVI i Imperi. Can Cabanyes, can Gallifa, Castell de Vilassar de Dalt i altres.

L'introducció del moble i ornamentació interior de cambres a l'estil imperi es força accentuada durant la invasió dels francesos, any 1808.

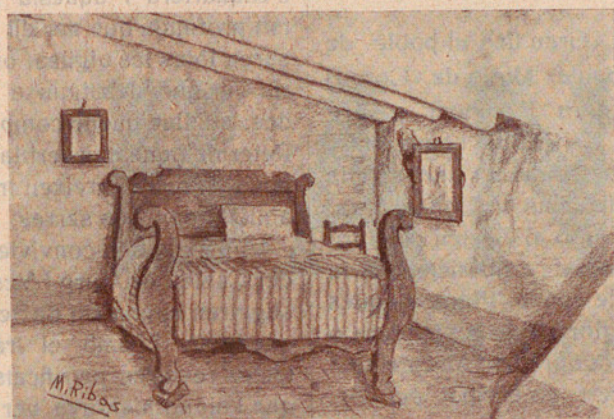
Durant el segle XIX la masia pren un caire remarcable. A les ciutats les sales de les cases es pinten totes inclús el sostre. Cal citar l'artista de l'últim terç del segle XVIII i començament del XIX, el «Vigatà». Seguidament ve el moment en que decau l'antiguitat de Grecia i Roma, i l'art gòtic és resucitat pel romanticisme. El segle XIX amb els seus mobles anodins. El tal estil és presentat en temps isabelins.

Marian Ribas i Bertran

Himne català

Catalans, jamunt els cors!
 ¡La Pàtria és lliure!
 Nostre amor l'ha fet reviuir.
 Cobrim de flors
 la nostra mare.
 Es nostra Catalunya ja des d'ara.
 ¡Visca la Pàtria redimida!
 I ara i després
 esmercem, catalans, la nostra vida
 en fer-la gran i lliure sempre més.

G.



Dormitori de Can Rimblas

Dibuix de l'autor

La llinda i els montants de pedra picada, les grans arcades, les portaldes de pedra i els finestral d'estil gòtic son aplicats durant el segle XVI, i donen un major grau d'esplendor a la masia. Aquest tipus perdurà fins al segle XVIII que es quan la construcció exterior s'adaptà més a les condicions naturals, el clima, el terreny. el sol i l'ambient determinant majorment alguns tipus.

Ja s'utilitzen al segle XVIII alguns elements arquitectònics del renaixement en les masies de la Maresma, degut tal vegada a les contínues relacions comercials que es mantenien amb Itàlia.

Generalment per damunt d'aquestes construccions, els estils arquitectònics llisquen i sols queda visible lleugerament l'influència en la porta, els finestral.

Aquesta masia, gran, espaiosa i senzilla, dita vulgarment, casa de pagès, en el transcurs de l'història resulta gairebé immutable. A la Maresma aquest tipus de casa es idèntic a la major part de les masies catalanes, i sols les poques diferències són degudes, no al caràcter dels homes, sinó a les condicions geogràfiques.

Dintre la Maresma mateix la masia té certes variants segons la localitat. La part essencial de la casa és sempre la mateixa; la planta per exemple.

grau més esplendorós des de la meitat del segle XVIII.

Un tipu quelcom freqüent a la nostra comarca, és el de tancar amb una paret la part davantera de la masia deixant un pati, tal com feien en els castells, en el que hi han diverses construccions anexas, petits corrals, galliners, graners, pallisses, etc., aquest es el tipu de Can Noguera a Canyamàs, Can Canyamàs, Can Tria a Mata, i entre altres la masia enlairada de Can Bruguera, on acaben les boscuries de Canyamàs i començen les vinyes que conreen els de Mata i Batlleix.

La decoració interior de la masia de la Maresma, mai resulta enfarfegada d'ornamentacions inútils.

L'espaiosa cuina amb la gran campana de la xemaneia de la llar de foc, forma el lloc de més estada de la casa. Objectes relativament moderns i arcaics, la taula llarga amb els bancs baixos, l'armari buidat dins la paret groixuda, ple de ceràmica de vernís lluent i cristalleria, prestatges de fusta, els plats peritoris penjats, els bronzes i les gerres d'aram formen la més bella ornamentació.

Al dalt la gran sala central per reunir-s'hi durant aconteixements familiars, voltada de portes que comuniquen als dormitoris amb llit de capsalera corbada, coberts amb la



Façana principal de Can Cabanyes

terme d'Argentona hi ha Can Cabanyes, masia aixecada al mig de frondosos camps de vegetació variada, les feixes de cultiu i la vinya conreuada formen un escalonat gegant formant pisos, sembla en son conjunt un jardí estès tot ple de ponderació i ordre, agermana la regularitat a la fantasia de la natura i l'arquitectura amb la poesia.

L'edifici forma varies construccions.

L'estil que en son conjunt abunda es el plateresc—En cada un dels seus angles hi ha una garita totalment harmonitzant que dona varietat i riquesa.

són atraents, la necessitat es bellament resolta, i fan íntima la sala.

La masia catalana, sempre es lluny de la moda capriciosa, sempre és igual, en ella les generacions hi passen. Ella no es transforma pels auys. Els dolços records, els jocs de l'infantesa, els amors de la joventut, els temps serens i reposats de la vellesa, són coses que hi passen i aquelles cambres encisadores on es neix i es mort queden sempre venerables i vestides amb la patina respectable de les generacions.

El Patronat de l'Arxiu i Museu de Mataró en una de les reunions acordà instal·lar a la casa del Carreró de ja



Gran sala de Can Gallifa

Clixé Arxiu Mas

Una nota sobre M. Cinto Verdaguier

Fragment de l'obra inèdita "Assaig de la vida."

En armar-se la calúmia contra la persona de mossèn Jacint Verdaguier, Cosme Vidal (Josep Aladern), va escriure la defensa *Verdaguier reivindicat*, i la publicà en el fulletó de la revista «Lo Teatro Regional», de Barcelona, interessant gairebé tota la intel·lectualitat catalana i molta de castellana i d'estrangera. L'autor de *Flors del calvari* va restar tan agraït del meu germà que en una de les seves cartes corresponents li deia: «Vostè és una de les generoses ànimes que més han contribuït a privar que jo hagi estat portat al manicomi». En una altra carta, admirant el gran entusiasme de Josep Aladern i deplorant alguns comentaris que feia el defensor enlairant el poeta sacerdot i negant la doctrina catòlica, l'autor de *Jesús infant* exclamava: «Quina llàstima! Vostè, si cregués en Déu, fóra un cristià perfecte.»

Mentre el meu germà escrivia aquella defensa va venir al nostre poble un jove literat barceloní per entrevistar-se amb Josep Aladern i explicar-li alguns fets personals de Jacint Verdaguier, reals o imaginaris, que no feien de gaire bon sentir: manies del gran home i desgavells de la família que el tenia acollit, la qual, segons el manifestant, explotava el nom del poeta i la llegenda del sacerdot emparant-se amb l'ocasió de poder figurar com a afavoridora. Però Josep Aladern (com llavors la majoria d'escriptors catalans) donava poca importància als fets de la vida privada de la gent intel·lectual, a aquests fets que de vegades enclouen el millors poemes i les més terribles tragèdies, que signifiquen l'individu amb les valors més remarcades i durables en penetrant record a través

de les èpoques; i encara que el volerós defensor escoltés amb interès de curiositat aquelles facècies referents al cèlebre poeta català que en aquella actualitat preocupava tan com a home, el *Verdaguier reivindicat* va anar escrivint-se i publicant-se sols per complir el deure de condemnar el crim de lesa poesia que el modern feudalisme del diner havia comés a Espanya—segons expressió d'un tal Bauquier en «La Vie Montpellièrenne»—i per realçar les virtuts d'un sant, creient-hi amb fe a part de la religió.

Darrera d'aquell defensor en van seguir molts altres. Alguns d'ells van col·laborar en el mateix fulletó, el qual s'aplegà en llibre. Vingueren i venen crítics i científics a estudiar el poeta, l'home i el cas en tots aspectes, preocupant-se lloant i discutint. La interessada opinió sempre lloarà i discutirà, a ensem, el mèrit literari i els personals d'aquell pobre mortal que va aconseguir la gràcia de la immortalitat premiant-lo amb una dolorosa llegenda arrelada a l'ànima del poble.

Plàcid Vidal

El llac de la Plana de Vich

La geologia i la prehistòria

En vulgaritzar aquests coneixements, és no sols convenient àdhuc necessari per informar, per damunt de tot, els joves, els homes del demà, de les coses, que sobressurtin de la Catalunya de tots.



LA LLEVADORA

Dibuix al carbó de Joaquim Biosca

No són pas nous aquests coneixements, més no són pas el suficient coneguts dels fills de la nostra terra catalana.

La Catalunya en temps remotíssim, prehistòric, era un mar anomenat pels geòlegs *Mar tarraconense*. Les troballes de fòssils en els Pirineus, Montjuïc i altres muntanyes de Catalunya en són una prova plena.

Segons ens explica la geologia, en una de les grans convulsions hagudes, eixí del fons del mar la terra catalana i desaparegué el mar quedant així formada la nostra estimada Catalunya.

Prenent peu d'això s'afirma no fou la Plana de Vich la terra seca com avui es troba, si no un immens llac que tenint una llargada des de Balenyà, fins a Sant Quirze de Besora i d'amplada des de la costa de Sant

Bartomeu del Grau fins al poble de l'Esquirol, (Santa Maria de Corcó) segons assegura l' eminent geòleg Marian Vidal. És fàcil de comprendre per tots els que solament una vegada hagin pujat als cims de Collsacabra, a Sant Sagimón o al Castell de Gulp i hagi esguardat amb defensió la possibilitat de que la Plana hagués estat un llac, donada la seva figura o configuració topogràfica. Ah catalans! Tingueu per cert ço afirmat pel Sr. Vidal, doncs, si així no fós, com podria explicar-se que en els baixos del Castell de Gulp, a la part de Vespella i altres indrets estiguin plenissims de peixos petrificats. Qui sota signa aquestes ratlles n'ha recollits en diferents llocs i en diferents vegades, una de les quals vaig fer-ne tramesa a l'Acadèmia de Barcelona, la qual ofi-

cialment va regradar-me l'oferta fent constar que aquelles espècies de fòssils eren peixos que avui viuen solament a la zona tòrrida, seguint sempre aquella temperatura que els hi és agradable o necessària per viure.

Del referit se'n dedueix que la calor de l'esmentada zona tòrrida era la que hi feia llavors el llac de Vich; crec, per tant, que no és pecaminós suposar que Déu no havia pas encara creat l'home, puix la nostra naturalesa hauria estat en harmonia amb la calor central de la terra que es feia sentir en la superfície, per a que l'home pogués conviure.

Doncs bé; tornant al que afirma el senyor Vidal i no desmentit per ningú quan era President de l'altra República, Estanislau Figueras, rebé aquell un document oficial d'aquell explicat així per primera vegada als homes el que sotscríu aquest article, després de vulgaritzar-ne quiscunes apreciacions referents a n'aquest afer. Remotament el llac de Vich desaguava pels cants d'Aiguafreda, més per una convulsió haguda més tard, varen trencar-se les fites que contenien les aigües estancades i per la part de Roda s'esquarterà i aquesta foradada fou tan profunda que per dit portell passaren totes les aigües, originant-se el riu Ter que desaguja a les illes Medes, el llac quedà completament sec. Referma aquest criteri la manera violenta en que apareixen trencades, per aquella part, les serres.

El peixos que conviuen als baixos del Castell de Gulp i Vespella que no seguien el corrent de les aigües, quedaren i amb el transcurs dels temps restaren petrificats. No sabem que l'aigua marxava per no retornar.

Qui s'atreveixi a negar que la plana de Vich no fou un llac, ha de contradiir, simultàniament, l'existència d'aquests fòssils i les afirmacions de l' eminent català en Marian Vidal.

Lluís Falgueras

Impremta Minerva. — Mataró

Francolí



Espumós
Extra
Imperial
Roya-brut : dry.

Xampany de Cava de producció Nacional

El de més alta qualitat i a més bon preu

Grans Caves naturals a Espeluga de Francolí

prop el gran Monestir de Poblet

MOBLES JUBANY

Grans existències de totes classes

Fabricació pròpia i garantida

Riera, 53 i Barcelona, 9 - MATARÓ

J. A. Clavell Duran

TINTORER

Vilassar de Mar

Per a encàrrecs a Mataró:

J. SOLER MOREU. - Sta. Teresa, 2, Telèfon 312

Lluís Duràn

SASTRE



SEMPRE EL MÉS NOU



Palau, 42

MATARÓ

Vda. i Fills de Joan Viada

CASA FUNDADA EN 1895

Adorno i lluminació de
Temples, salons, expo-
sicions, jardins.- Recli-
natoris, cadires, buta-
ques, cadires de Viena,
: plegables i d'enea :



Entarimats per a tea-
tres. - Catifes. - «Pasi-
llos». - Veles. - Tribunes
: Llotges. - Grades :
ENVELATS : : : :
: : : COMPLERTS

Magatzems:

Avinguda de la República (abans Ronda Alfons XII)
del 98 al 104 i Torrijos 42 al 48

Despatx:

Carrer Amalia, 21-T. 354

Encàrrecs a Barcelona:

Agència Viada - Rech, 21

BANCA ARNÚS

SUCCESSORA D'EVARIST ARNÚS

Fundada en 1846

Capital i Reserves: 16.000.000 de pessetes

Casa Matriu: Passatge del Relotge, 3 - BARCELONA - Casa Central: Plaça de Catalunya, 23

Sucursals: Balaguer, Berga, Cervera, Figueres, Girona, Granollers, Igualada, Lleida, Manresa, Mataró,
Olot, Puigcerdà, Seu d'Urgell, Solsona, Tàrraga, Tremp i Vich.

Agències: Madrid, Port-Bou, Banyoles, Mollerusa, Artesa del Segre, Agramunt, Gironella, La Bisbal,
Pobla de Segur, Pons i Calaf.

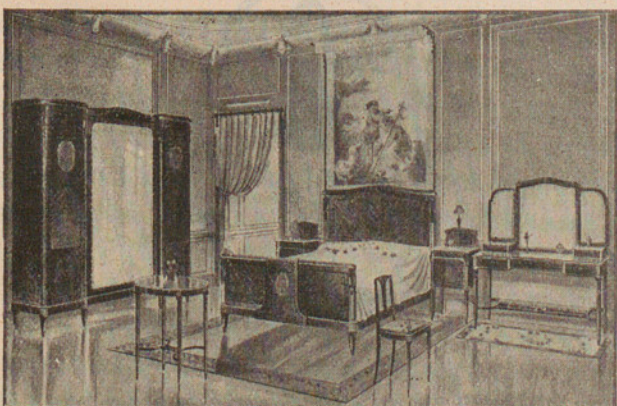
Sucursal de Mataró: Apartat, 16 - Riera, 62 - T. 40

NEGOCIEM ELS CUPONS VENCIMENT CORRENT

Compra i venda i entrega en el acte de tota classe de títols de contractació corrent. - Dipòsit de títols en
custòdia. - Descompte de cupons. - Canvi de monedes. - Negociació de lletres i demés efectes comercials.
Comptes corrents en moneda nacional i estrangera. - Subscripció a totes les emissions. - Caixa d'Estalvis i
totes aquelles operacions que integra la Banca i Borsa.

HORES DE CAIXA: DE 9 A 1 I DE 3 A 5'50

MOBLES BOADAS



Gros assortit en dormitoris des del més senzill al més luxós : Preus sempre els més reduïts possible

SANT JOSEP, 39 (al costat de l'Estanc) - MATARÓ

CASA CLAVELL

▲
Es la primera casa en
articles de Novetats per a Senyora
a la vegada que especialitzada amb la secció de
LLENCERIA

Preu Fixe

▼
SANTA MARIA, 9



Construcció d'embalatges i envasos, marcats i polits per xampanyans, vins, licors, olis, etcètera, en fu tes de poi i pi en totes les seves varietats.

TELEFON 151

Especialitat en caixes per a l'exportació

"Auto Garage Mataró,"

Servei permanent

Taller de reparacions : Stock de neumàtics Michelin, Good-Year, Continental, Pirelli, etc. : Ollis i grasses de tots els tipus i marques Gasolina, peces de recanvi, accessoris i molles de totes classes Stock de peces Ford

Agencia RENAULT

Fermí Galan (Reial), 547 i Ronda Barceló - Telèfon 10 - MATARÓ

Joan Fontanals Vidal

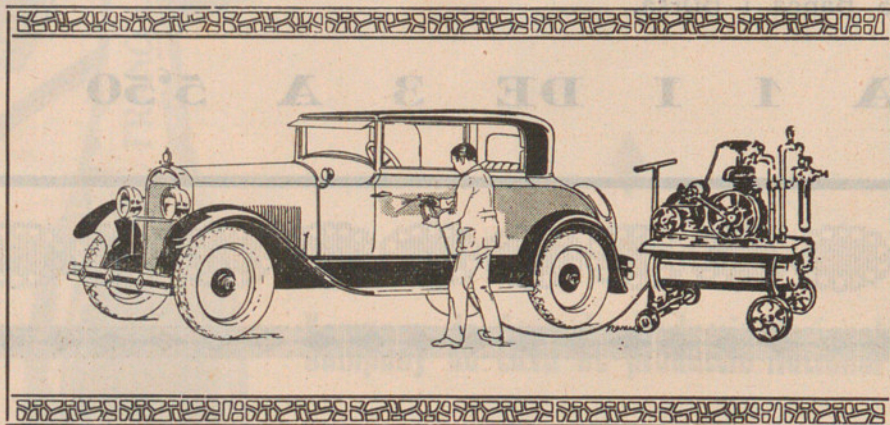
Agent d'Assegurances

Lepanto, 50

Mataró

Vicens Escoda

Pintura Dorada Nitrocel·lulosa



Especialitat en la Pintura Nitrocel·lulosa aplicada amb «Pistolete», sistema americà

: Únic i exc'usiu a aquesta ciutat ::



Avinguda de la República, 47

MATARÓ

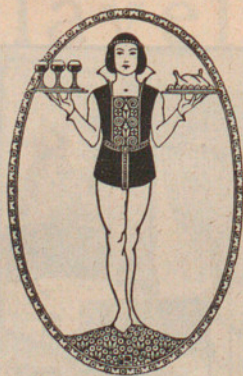
CONFITERIA I PASTISSERIA



ENRIC MIRACLE



Vins - Xampanyans - Licors



Riera, 54, bis

Telèfon 54

MATARÓ